

Keuzedeel mbo

Schachten vervaardigen

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0169

Penvoerder: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Gevalideerd door: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Op: 10-11-2015

1. Algemene informatie

D1: Schachten vervaardigen

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

- Het is voor de schoentechnisch voorzieningenmaker, de leestenmaker en de orthopedisch schoentechicus van belang om kennis en inzicht te hebben m.b.t. onderwerken en schachten.
- Het vervaardigen van schacht en onderwerk zoals omschreven in het werkproces "Revalidatie-, verband- of orthopedische passchoen vervaardigen" binnen het kwalificatiedossier Orthopedische Schoentechniek is niet hetzelfde als het vervaardigen van onderwerk en schachten, zoals bedoeld in de keuzedelen.

Het gaat in het kd Orthopedische Schoentechniek bij deze revalidatie, verband of passchoenen om tijdelijke schoenen. Het betreft een zeer eenvoudige schacht en onderwerk en is niet te vergelijken met het vervaardigen van de schacht en het onderwerk zoals bedoeld in het keuzedeel. Om een voorbeeld te geven. Bij een vilt- of verbandschoen is de schoen gemaakt van vilt en het onderwerk van kunststof. Een revalidatieschoen is gemaakt van thermoplastisch rubber en het onderwerk van kurk. Het maken ervan is eenvoudig en gaat heel snel. Het maken van een schacht en onderwerk, zoals bedoeld in de keuzedelen betreft het vervaardigen van een orthopedische maatschoen (van hoofdzakelijk leer). Dit kost in de praktijk weken aan tijd. Het maken van een schacht en onderwerk voor een maatschoen vereist andere vaardigheid en kennis dan het vervaardigen van tijdelijke schoenen.

Daarnaast is de tijdelijke schoen onderdeel van het behandelplan van de patiënt. Het is geen onderdeel van de uiteindelijke schoen voor een cliënt.

Relevantie van het keuzedeel

Er is geen kwalificatie Schachtenmaker meer (waarvan dit keuzedeel een onderdeel bevat). Met dit keuzedeel verbreden leerlingen van de Schoentechnisch voorzieningenmaker (niveau 2) en Leestenmaker (niveau 3) zich om deze werkzaamheden te kunnen uitvoeren binnen een orthopedisch schoentechnisch bedrijf.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel betreft het vervaardigen van een schacht van een schoen.

Uitgangspunten voor dit keuzedeel zijn de grond- en detailpatronen.

De detailpatronen gebruikt hij om de schachtonderdelen uit het juiste materiaal te snijden/ stansen. Vervolgens voert hij de voormontage uit en maakt hij de schacht.

Tenslotte finisht hij de schacht. Hierbij controleert hij de schachten op fouten of beschadigingen en werkt hij de schacht netjes af. Hij doet dit veelal volgens een standaard werkwijze en de werkzaamheden zijn routinematig van aard.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

2. Uitwerking

D1-K1: Schachten vervaardigen.

Complexiteit

Er wordt bij het vervaardigen van schachten globaal gewerkt volgens vaste stappen. Deze kunnen voor de verschillende schachtmodellen enigszins variëren. De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn deels routinematig van aard. Om zijn taken goed uit te voeren heeft de beginnend beroepsbeoefenaar kennis en vaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Het afbreukrisico is klein. De beginnend beroepsbeoefenaar zal zoeken naar de balans tussen snelheid enerzijds en kwaliteit en veiligheid anderzijds. Kwaliteit leveren en veilig werken zijn altijd vereist, maar dit kost soms extra tijd.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van zijn eigen werk. Hij is verantwoordelijk voor het maken van kwalitatief goede schachten.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Bezit kennis van de onderdelen van de schacht.
- Bezit materiaalkennis in relatie tot schachtenmaken.
- Bezit kennis van de verschillende soorten sluitingen.
- Bezit kennis van de processtappen voor het vervaardigen van schachtonderdelen en het maken van schachten.
- Bezit kennis van kantafwerkingen van schachten.
- Kan de technieken inzetten voor het vervaardigen van schachtonderdelen en schachten.
- Kan relevante gereedschappen, hulpmiddelen en materialen inzetten voor het maken van schachtonderdelen en schachten.
- Kan grond- en detailpatronen interpreteren

D1-K1-W1: De schachtonderdelen snijden en stansen.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar neemt de detailpatronen en plaatst deze op de verschillende soorten materiaal. Hij installeert zo nodig de stansmachine en verzamelt de overige hulpmiddelen. Hij snijdt of stanst de schachtonderdelen uit en zorgt dat de verschillende schachtonderdelen niet door elkaar raken. Hij brengt relevante symbolen en tekens op de schachtonderdelen aan, die nodig zijn om versiering of andere elementen aan te brengen en geeft aan waar onderdelen geschalmd of dichtgestikt moeten worden. Bij het snijden en stansen van de schachtonderdelen controleert hij het materiaal op oneffenheden, beschadigingen en kleurverschillen. Ook controleert hij of hij het stansen en snijden van schachtonderdelen op de juiste wijze heeft gedaan.

Resultaat

De schachtonderdelen van goede kwaliteit en gemarkeerd ten behoeve van de voormontage.

Gedrag

- Hanteert de relevante technieken voor het snijden en stansen van de schachtonderdelen.
- Geeft de benodigde opleglijnen en stiklijnen duidelijk en precies aan.
- Bepaalt op basis van de onderdelen die hij gaat snijden/stansen welke materialen hij het beste kan gebruiken (rekriching materiaal, efficiënt gebruik materiaal).
- Stelt de benodigde machines correct in.
- Werkt nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W2: De voormontage uitvoeren.

Omschrijving

Voor het uitvoeren van de voormontage verzamelt de beginnend beroepsbeoefenaar de schachtonderdelen en andere benodigde materialen. Hij stelt de machines volgens de specificaties in. Hij schalmst en split de schachtonderdelen en werkt de kanten af. Hij spant en stikt de schachtonderdelen en wrijft ze uit. Hij verzamelt de onderdelen in de bak met al het materiaal voor de schacht. Hij controleert de voormontage op juistheid.

Resultaat

De schachtonderdelen zijn volgens de specificaties van de werkorderkaart voorbereid en afgewerkt.

Gedrag

- Stelt de machines correct in en hanteert de relevante technieken voor het afwerken van de kanten van de schachtonderdelen bedreven.
- Gaat netjes en zorgvuldig om met de verschillende machines en gereedschappen en zet deze correct in.
- Werkt bij het uitvoeren van de voormontage nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W3: De schachten monteren.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt op basis van het grondpatroon en de voormonteerde schachtonderdelen hoe de schacht in elkaar gelijmd moet worden en in welke volgorde dat het beste gedaan kan worden. Hij lijmt de onderdelen aan elkaar. Hij bepaalt op basis van het grondpatroon welke stikbewerkingen in welke volgorde uitgevoerd moeten worden. Hij verzamelt de benodigdheden om te stikken en stelt de machines in. Hij stikt de onderdelen aan elkaar en brengt eventueel extra elementen aan (o.a. versteviging, klittenband, haken en ringen).

Resultaat

Een schacht voor de linker en de rechter leest die volgens de specificaties op het grondpatroon en de werkorderkaart in elkaar gelijmd en/of gestikt zijn en eventueel zijn voorzien van extra elementen en versteviging.

Gedrag

- Voegt schachtonderdelen in overleder en voeringmateriaal op de juiste wijze samen tot een schacht.
- Kiest de relevante machines voor de verschillende bewerkingen en zet ze correct in.
- Verspilt zo min mogelijk materialen bij het maken van de schacht.
- Werkt bij het maken van de schacht nauwkeurig en in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W4: De schacht finishen.

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de schachten op fouten of beschadigingen. Hij brengt vetergaatjes, ringen en dergelijke aan indien nodig. Hij verft knip- of snijkanten, verwijdert lijmresten en brandt draadjes af. Hij controleert de schachten op onbedoelde verschillen tussen de linker en de rechter schacht, op juistheid van constructie, of er geen irritatieplekken kunnen ontstaan door plooiën, verdikkingen of ruwe elementen en of de schachten geconstrueerd zijn volgens vooraf gestelde specificaties.

Resultaat

D1-K1-W4: De schacht finishen.

Gefinishte schachten zonder zichtbare oneffenheden, die voldoen aan de vooraf gestelde specificaties.

Gedrag

- Zorgt voor een nauwkeurige afwerking en finishing van de schachten.
- Werkt in een acceptabel tempo.
- Houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen